

Rigsdagstidende.

1854. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 334

Femte Session.

107de Møde.

Fredagen den 10de Marts Aften.

(Fort.)

Formanden: Jeg skal derefter sætte Lovforslaget i dets Heelhed under Forhandling. Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) har Ordet.

S. A. Hansen: Den nærværende Lov indeholder efter min Formening flere meget uheldige Bestemmelser. Den stiller Tyendet i flere Tilfælde blot for den egennyttige og inhumane Huusbonds Vilkaarlighed; den sætter en saadan Huusbond, som den, jeg nylig betegnede, i Stand til, efter min Mening, at behandle Tyendet paa en aldeles uforsvarlig Maade, uden at Tyendet har tilstrækkelige Midler i sin Magt til at kunne værge sig derimod; den sætter Huusbonden i Stand til, paa Grund af maastee meget løselige Efterretninger, endog paa at bortvise et fæstet Tyende fra Tjeneste, naar det indfinder sig for at træde i Tjeneste; det sætter ham i Stand til midt i Tjenestetiden under visse Tilfælde at bortvise Tyendet uden Videre fra Tjenesten; det sætter ham i Stand til, mod Tyendets Villie at indføre i Studsmaalsbogen, naar Tyendet forlader hans Tjeneste, saadanne Vidnesbyrd, som han siden ikke behøver at bevise Rigtigheden af, men kun at tilvejebringe en blot nogenlunde rimelig Formodning for, at der har været Grund for ham til at ytre sig, som steet er; og endelig stiller den saadanne Straffe op for Tyendet i visse Tilfælde, som den ikke opstiller i lignende eller grovere Forseelses tilfælde for Huusbonden, og deler altsaa Befolkningen i saadanne to Classer,

hvor den ene kan forsee sig endog paa grovere Maade, uden at udsætte sig for saadanne Straffe som den anden Deel. Jeg har derfor været betænkt paa tidligere at ville stemme mod den nærværende Lov. Naar jeg i Aften alligevel stemmer for den, saa er det, fordi den, efter min Mening, medbringer to meget store Fordele. Den ene er den, at den hæver det unaturlige og tvingende Saand, der hidtil har ligget paa en Deel af Befolkningen og indsnævret dens Kræfters Anvendelse, saa at den ikke har kunnet anvende dem paa den for Personen selv meest tjenlige Maade, idet Lovgivningen har tvunget ham indenfor Begrænsninger, som have gjort, at han ikke kunde løsrive sig, og have gjort, at han maatte opgive en bedre Fortjeneste og en bedre Stilling i alle Maader, fordi Lovgivningen ikke indrømmede ham Frihed til at tage den, men paalagde ham at træde i fast Tjeneste. Det er i mine Dine et overordentligt stort og godt Fremskridt. Det andet store, væsentlige Fremskridt, som isærdelesgjør, at de store Mangler, jeg finder ved Loven, for en Deel formildes, eller at Frygten for deres Virkning taber sig, det er den velgjørende Indretning med en Forligs-Institution for disse Sager paa Landet. Jeg troer, at, dersom det skal kunne gaae uden alvorlige Misforhold med de Bestemmelser, jeg har anseet for skadelige, saa skal det være, fordi denne Forligsindretning vil medføre, at hine Bestemmelser i Livet ikke ville vise de skadelige Følger, som de ellers vilde kunne have. Under en saadan Forligsmægling, hvor det ikke er den barste, frygtede Dyrighedsperson, der skal ansulle Forligsprøven, som i mange Tilfælde ikke kan siges at være nogen Forligsprøve, men, hvor derimod